

Ärakiri
Ärisaladused välja jäetud

OTSUS

Tallinn

18.10.2013 nr 7.3-3/13-013

Eesti Energia AS-i taotluse alusel AS Eesti Gaas suhtes alustatud haldusmenetluse lõpetamine

1. Haldusmenetluse alustamine

Eesti Energia AS (EE) esitas 06.06.2013 kaebuse AS-i Eesti Gaas (EG) tegevuse kohta seoses EG poolt rakendatavate maagaasi müügitingimuste ja müügihinna kujundamise põhimõtetega.

Kaebuses palus EE teostada Konkurentsiametil järelevalvet ja kontrollida, kas „AS Eesti Gaas maagaasi müügitingimused“ (edaspidi: müügitingimused) ja „AS Eesti Gaas maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted“ (edaspidi: müügihinna kujunemise põhimõtted) rikuvad maagaasiseaduse (MGS) § 9¹ lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet. Juhul, kui selline tegevus leiab kinnitust, siis palus EE teha EG-le ettekirjutuse MGS § 9¹ lõike 2 nõudeid rikkuva tegevuse lõpetamiseks ja kohustada EG-d viima maagaasi müügitingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted kooskõlla võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttega.

2. Menetlusosalised

AS Eesti Gaas, äriregistrikood 10178905, aadress Liivalaia 9, Tallinn, Harju maakond, 10118, põhitegevusala vastavalt äriregistrile: gaasimüük magistraalvõrkude kaudu.

Eesti Energia AS, äriregistrikood 10421629, aadress Laki 24, Tallinn, Harju maakond, 12915, põhitegevusala vastavalt äriregistrile: elektrienergia müük.

3. Faktilised asjaolud ja tõendid

3.1. Eesti Energia AS-i kaebus

06.06.2013 laekus Konkurentsiametile EE kaebus EG kui turgu valitseva ettevõtja tegevuse kohta.

Kaebuses selgitas EE, et MGS § 9¹ lõige 1 sätestab, et konkurentsiseaduse mõistes turgu valitsevat seisundit omav gaasiettevõtja peab avalikustama gaasi müügingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted. MGS-i § 9¹ lõige 2 sätestab, et turgu valitsev gaasiettevõtja lähtub gaasi müügingimusi välja töötades ja müügihinda kujundades võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest. Kuna EG on gaasi müügi jae- ja hulgiturul turgu valitsevas seisundis, on ta seega kohustatud avalikustama gaasi müügingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted ning lähtuma gaasi müügingimusi välja töötades ja müügihinda kujundades võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest.

EE märkis, et EG kohaldas 2012. aastal seitsmel kalendrikuul EE suhtes 5%, 10% ja 15%-seid gaasi müügihinna erakorralisi allahindluseid (st allahindluseid, mis ei tulenenud hinnavalemi komponentide väärtuste muutumisest maailmaturul). EG juhatuse poolt 30.11.2012 otsusega nr 20/12 kinnitatud EG gaasi müügihinna kujunemise põhimõtted ei sisalda vabatarbijatele müüdava gaasi müügihinna kujunemise suhtes mitte ühtegi viidet võimalikele erakorralistele allahindlustele, mis aga ei takistanud EG-d kohaldamast ka 2012. a detsembris EE suhtes 15%-list gaasi müügihinna erakorralist allahindlust. EE rõhutas, et EG gaasi müügihinna kujunemise kehtivad põhimõtted viitavad müügihinna kujundamisel üksnes hinnavalemile, millest lähtudes müügihind arvutatakse ja selle erinevatele komponentidele, lisaks sätestavad gaasi müügihinna kujunemise põhimõtted, et „EG lähtub hinnakujunduses tarbijate võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetest“.

Kuna EG on ainus gaasi impordilepingut omav ettevõtja Eestis, siis on EE-l põhjust arvata, et läbi gaasi müügihinna erakorraliste allahindluste kohaldamise vabatarbijatele manipuleerib EG Eesti gaasituruga, mille eesmärgiks on EG turupositsiooni tugevdamine. Manipulatsioon väljendub käesoleval juhul vabatarbijatele „eksklusiivse“ hinnaga gaasi müümises (st erakorraliste allahindluste kohaldamises), mis teistele gaasi jaemüüjate puhul pole ilma „EG hea tahte avalduseta“ mõeldav, kuna neil pole ei gaasi impordilepingut ega ka väljavaateid sellise gaasi impordilepingu sõlmimiseks. EE selgitas, et ülalnimetatud kahtluste vältimiseks on EE teinud EG-le korduvalt ettepanekuid täiendada EE ja EG vahelist gaasi ostu-müügilepingut sättega, mille kohaselt „EG poolt EE-le ja selle klientidele tarnitava gaasi hind müügiperioodil ei ületa EG poolt teistele võrreldava koguse gaasi ostjatele EG poolt rakendatavat hinda vastaval müügiperioodil“, kuid EG on sellest keeldunud viidates seejuures, et EG klientide võrdse kohtlemise tagavad MGS-i alusel EG juhatuse poolt kinnitatud maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted. EE-le on EG sarnane väide arusaamatu, sest EG gaasi müügihinna kujunemise põhimõtete kohaselt ei kohtle EG kõiki enda kliente võrdselt ning need põhimõtted ei viita EG poolt kohaldatavate gaasi müügihinna erakorraliste allahindluste tegemise põhimõtetele.

Eeltoodust tulenevalt leidis EE, et Eesti gaasi jaeturu läbipaistvuse ja konkurentsitiheduse tagamise huvides on seetõttu oluline, et EG täiendaks enda gaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid või kinnitaks ühemõtteliselt, et EG ei kohalda edaspidi gaasi müügihinna erakorralisi allahindluseid. Kui EG peab vajalikuks kohaldada gaasi müügihinna

erakorralisi allahindluseid ka edaspidi, siis peab ta MGS-st tulenevate võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttele vastamiseks gaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid järgnevalt selgitama:

1. millest tulenevalt kohaldab EG gaasi müügihinna erakorralisi allahindluseid;
2. millest lähtudes kujuneb erakorralise allahindluse suurus;
3. millest lähtudes ajastatakse gaasi müügihinna erakorraliste allahindluste kohaldamine;
4. kas EG kohaldab gaasi müügihinna erakorralisi allahindluseid kõigi enda klientide ja kliendigruppide suhtes ühetaoliselt (st kõikidele kliendigruppidele ühesuguse suurusega protsent) või näeb ta ette võimalust, et gaasi müügihinna erakorraline allahindlus võib olla erinevatele kliendigruppidele ka protsentuaalselt erinev.

Teise küsimusena tõstatas EE oma kaebuses EG poolt sõlmitud lepingute sätete prevaleerimise EG müügitingimuste üle. EG müügitingimuste p. 1.4 sätestab järgmist: *Gaasi müügil juhindub Müüja sõlmitud Lepingutest, käesolevatest tingimustest ja kehtivatest seadustest. Kui on vastuolu Lepingu ja käesolevate tingimuste vahel, siis on aluseks Leping.* Täiendavalt viitas EE EG „Avatud tarne müügitingimused gaasi vabatarbijale“ punktile 9.4, mis sätestab järgmist: *Gaasi müügil juhinduvad Pooled käesolevast lepingust. Kui on vastuolu Müüja kodulehel (www.gaas.ee) avaldatud gaasi müügitingimuste ja Lepingu vahel, siis juhindutakse Lepingust.*

EE sõnul on antud juhul EG küll täitnud MGS-st tuleneva müügitingimuste avaldamise kohustuse, kuid on otsustanud, et müügilepingusse lisatavad sätted, mis on vastuolus müügitingimustega (ja seega läbipaistmatud ning teisi turuosalisi potentsiaalselt diskrimineerivad), prevaleerivad MGS-i alusel avaldatud müügitingimuste üle. EE hinnangul on tegemist MGS-i mõtte ja eesmärgiga kokkusobimatu õigusliku skeemiga, mille rakendamise korral jäävad MGS-st EG suhtes tulenevad nõuded tegelikult täitmata (st avaldamata jäävad tegelikult kohaldatavad müügitingimused, mis ei ole läbipaistvad ja mida potentsiaalselt ei kohaldata võrdset). EE märkis, et EG kui turgu valitsevat seisundit omav gaasiettevõtja peab avalikustama oma gaasi müügitingimused. Müügitingimusi välja töötades peab EG aga lähtuma võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest.

EE selgitas, et MGS-st EG suhtes tulenevad gaasi müügitingimuste avaldamise, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse nõuded, mis peaks nii EG konkurente, kui ka gaasitarbijaid turgu valitsevat seisundit omava gaasiettevõtja kuritarvituste eest kaitsma, saavad efektiivset mõju omada üksnes juhul, kui EG poolt sõlmitavad gaasi müügilepingud on kooskõlas MGS-i kohaselt avalikustamisele kuuluvate EG gaasi müügitingimustega. Tänapäevase olukorra jätkumine motiveerib EG-d sõnastama enda gaasi müügitingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted nii üldsõnaliselt, kui võimalik, mis jätkaks talle võimalikult vabad käed müügilepingute läbirääkimisteks ja müügihinna erakorralisteks muudatusteks.

Kolmanda küsimusena tõstatas EE oma kaebuses EG gaasimüügilepingute läbirääkimise ja sõlmimise praktika problemaatilisuse. EE selgitas, et kui lähtuda EE kogemusest, siis peab EG praktiliselt aastaringiselt „läbirääkimisi“ enda põhiomaniku Gazpromiga järgmise kalendriaasta gaasi impordilepingu hinnavalemi komponentide väärtuste üle, samas vähemalt viimase 5 aasta jooksul on vabatarbijate suhtes kehtiv hinnavalemi struktuur olnud muutumatu.

Kirjeldatud läbirääkimiste perioodil rõhutas EG EE-le korduvalt, et kuni 28.11.2012 ei saa EG EE-ga ostu-müügilepingut sõlmida, kuna „läbirääkimised“ Gazpromiga veel kestavad. Samal ajal tegi EG väidetavalt paljudele vabatarbijatele järgmiseks kalendriaastaks ostu-müügilepingu pakkumisi ning sõlmis nendega ostu-müügilepinguid. EE rõhutas, et EE-l õnnestus EG-ga gaasi ostu-müügilepingu allkirjastamiseni jõuda 31.12.2012, st ajaks mil ostu-müügilepingud 2013. aastaks olid enamusel vabatarbijatel juba sõlmitud, mistõttu allkirjastatud lepingu sätted ei võimaldanud EE-l reaalselt konkureerida EG-ga vabatarbijate turul.

EE märkis, et 03.05.2013 EG-s toimunud kohtumisel tegi EE EG-le järjekordse ettepaneku pikendada ettevõtete vahel hetkel kuni 2013. aasta lõpuni kehtivat ostu-müügilepingut vähemalt 2014. aasta lõpuni, mis võimaldaks EE-l reaalselt konkureerida EG-ga Eesti gaasi jaeturul. EG keeldus sellest, selgitades, et EG on teinud (Gazpromile) oma ettepaneku alandada gaasi hinda 30% võrra ja selle hinnaga sõlmida 3 aasta pikkune impordileping, kuid mingit konkreetset tulemust hetkel ei ole.

EE hinnangul on sellise määramatuse püsimine kahtlemata EG (Gazpromi) huvides, kuna pikemaajalist ostu-müügilepingut omamata ei julge võrguettevõtjatest sõltumatud gaasiettevõtjad pakkumisi Eesti jaeturul teha. EE leidis, et antud asjaolusid arvesse võttes võiksid olukorrale leevendust pakkuda järgmiste meetmete rakendamine Konkurentsiameti poolt:

1. Konkurentsiamet kohustab EG-d informeerima avalikkust uue gaasi impordilepingu või impordilepingus sätestatud hinnavalemi komponentide väärtuste alaste läbirääkimiste alustamisest ja lõpetamisest Gazpromiga (või mõne muu Gazpromi kontserni kuuluva ettevõttega) EG veebilehel. Nimetatud läbirääkimiste pidamise perioodil ei luba Konkurentsiamet EG-l sõlmida uusi gaasi ostu-müügilepinguid Eesti vabatarbijatega. Kui EG läbirääkimised Gazpromiga peaksid venima pikemaks kehtivate ostu-müügilepingute tähtajast, siis kohustub EG teenindama enda vabatarbijatest kliente viimati sõlmitud ostu-müügilepingute sätete kohaselt ja
2. Konkurentsiamet kohustab EG-d järgima MGS-i § 9¹ lõigetes 1 ja 2 EG suhtes kehtestatud nõudeid, sh selgitama EG gaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid ja muutma müügitingimusi käesoleva kirja punktides 1 ja 2 kirjeldatud küsitavuste osas.

Kokkuvõtvalt leidis EE, et EG domineeriv positsioon Eesti gaasi jaeturul põhineb Gazpromiga sõlmitud gaasi importlepingul (mida ühelgi teisel jaemüüjal ei ole), võimalusel kujundada lühiajaliselt teatud piires üksnes enda äranägemise järgi gaasi müügihinna ning üldsõnalistel gaasi müügihinna kujunemise põhimõtetel ja müügitingimustel, mis sisaldavad konkureerivate jaemüüjate jaoks olulisi riske. Tulenevalt eeltoodust palus EE Konkurentsiametil kontrollida, kas EG gaasi müügitingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted rikkuvad MGS § 9¹ lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet ning rikkumise tuvastamise korral teha EG-le ettekirjutus MGS § 9¹ lõike 2 nõudeid rikkuva tegevuse lõpetamiseks.

3.2. AS-i Eesti Gaas poolt esitatud selgitused ja teave

Oma 26.06.2013 vastuses Konkurentsiameti 17.06.2013 teabepäringule juhtis EG tähelepanu EE kaebuses esitatud ebaõigetele faktiväidetele ning asus kokkuvõtvalt seisukohale, et kaebus on põhjendamatu ning tuleb jätta rahuldamata.

EG ei nõustunud EE väitega, et EG on ainus gaasi impordilepingut omav ettevõtja Eestis, kuna lisaks EG-le impordib gaasi ka AS Nitrofert, kellele on selleks Konkurentsiameti poolt väljastatud vastav tegevusluba.

Lisaks pidas EG asjakohatuks EE väidet, et ühelgi teisel ettevõtjal peale EG pole väljavaateid gaasi importimiseks – maagaasi importimise ja vastava tegevusloa taotlemise võimalus on MGS-i kohaselt tagatud kõigile turuosalistele. Seejuures ei ole EG sõnul impordiks tegevusloa taotlemine keeruline ning täita tuleb vaid formaalseid nõudeid. Seda, et gaasi import on praktikas võimalik ka muudel isikutel peale EG, kinnitab AS-i Nitrofert näide.

EG ei nõustunud ka EE väitega nagu oleks EG vältinud EE-ga lepingu sõlmimist enne 28.11.2012 – EG saatis EE-le lepingu projekti allkirjastamiseks juba 16.11.2012 ehk oluliselt varem kui 31.12.2012. Selle kohta esitas EG Konkurentsiametile ka EG müügijuhi 16.11.2012 e-kirja. EG on EE-d kohelnud lepingu sõlmimisel võrdselt kõigi teiste sarnaste vabatarbijatega. Ka teistele EE-ga sarnastele vabatarbijatele väljastas EG lepingu projektid lepingu sõlmimise eesmärgil novembris 2012. Seetõttu peab EG alusetuks EE viiteid sellele, nagu oleks EG üritanud EE-ga lepingu sõlmida alles pärast seda, kui teiste vabatarbijatega olid lepingud sõlmitud.

26.06.2013 kirjutas vastas EG ühtlasi Konkurentsiameti täiendavatele küsimustele erakorraliste allahindluste, gaasitarbijate võrdse kohtlemise ja teenuse osutamise läbipaistvuse ning gaasi ostu-müügilepingute sõlmimise põhimõtete kohta järgmist.

3.2.1. Erakorraliste allahindluste kohaldamine

Gaasi müügihinna allahindluste kohta selgitas EG, et kohaldab neid MGS-st tulenevate nõuete täitmiseks. MGS § 9¹ kohaselt peab EG müügihind vabatarbijatele tagama vajalike tegevuskulude katmise, vajalikud investeeringud ja põhjendatud tulukuse. Selle eesmärgi saavutamiseks koostab EG igaks aastaks vastava äriplaani, milles prognoositakse aasta jooksul müüdava/ostetava gaasi kogus, tulud/kulud, põhjendatud tulukus ja muud kalendriaasta prognoositavad majandusnäitajad ning gaasi hinda mõjutavad tegurid.

Vastavad majandusnäitajad ja gaasi hinda mõjutavate tegurite väärtused sõltuvad aga nii EG-st täielikult sõltumatutest (nt valuuta kurss, konkureerivate kütuste maailmaturu hind), osaliselt sõltumatutest (nt läbirääkimised Gazpromiga) kui ka sõltuvatest (nt otsus osta gaasi torust või gaasihoidlast, EG pidevad pingutused gaasi konkurentsivõimelisuse tagamiseks võrreldes konkureerivate kütustega) asjaoludest. Seetõttu on loomulik, et praktikas võivad EG äritulemused ja gaasihinda mõjutavad tegurid osutada erinevaks (nt kui õnnestub gaasi osta odavamalt või müüa rohkem) sellest, mida prognoositi aasta alguses koostatud äriplaanis.

Kui tegelikud majandusnäitajad ja gaasihinda mõjutavad tegurid on prognoositust paremad, on EG rakendanud vabatarbijate suhtes allahindlusi, et anda saavutatud kokkuvõid edasi gaasi tarbijatele ning saavutada kooskõla äriplaaniga. Seega tagab vajaduse korral allahindluste rakendamine MGS § 9¹ lg 3 nõuete täitmise EG poolt. Allahindluse suurus kujundatakse lähtuvalt vajadusest viia aasta majandusnäitajad kooskõlla MGS §-ga 9¹. EG järgib jooksvalt tegelikke majandusnäitajaid ja nende vastavust/kõrvalekallet äriplaanis prognoositule. Arvestus on kalendriaasta põhine. Allahindlust rakendatakse vastavalt võimalustele, kui on selgunud, et kalendriaasta tegelikud majandusnäitajad on paremad äriplaanis prognoositust. Allahindluse rakendamise korral rakendab EG allahindlust ühetaoliselt kõigi vabatarbijate suhtes ning selle suurus protsentides on ühesugune kõigile vabatarbijatele.

Lisaks selgitas EG, et on varasemalt praktikas kasutanud ka lepingute vorme, kus oli selgelt kirjas EG õigus rakendada vabatarbijate suhtes allahindlusi. Näiteks konkreetselt EE-ga oli selline põhimõtte fikseeritud 23.09.2008 sõlmitud gaasi ostu-müügilepingus nr 0111284918 punktis 5.4 järgmises sõnastuses: „Juhul kui Müüjal õnnestub importida täiendavaid gaasikoguseid võib Müüja teha soodustusi võrreldes punktis 5.1 kokkulepitud hinnast“. Tingituna soovist täiendada allahindluse rakendamise õiguse sätte sõnastust otsustas EG kuni sätte uue sõnastuse väljatöötamiseni vastava normi lepingute tekstist välja jätta. Seega on kõik vabatarbijatest EG kliendid EG väitel igal juhul olnud teadlikud sellest, et EG rakendab praktikas allahindlusi.

3.2.2. Lepingutingimuste prevaleerimine

EG selgitas, et lepingutingimuste osas on gaasitarbijate võrdne kohtlemine ja läbipaistvus tagatud läbi järgmiste meetmete. Esiteks on EG vastavalt MGS §-le 9¹ lg 1 ja 2 töötanud välja ja avalikustanud oma veebilehel gaasi müügingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted. EG lähtub lepingute sõlmimisel ja täitmisel nimetatud dokumentides sätestatud põhimõtetest. Teiseks kasutab EG ühesuguseid lepingu vorme ja tingimusi sama liiki vabatarbijate suhtes. Ehk kõigil vabatarbijatest gaasi edasimüüjatel on samasugused lepingu vormid.

Lisaks selgitas EG, et nii maagaasi müügingimused, maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted kui ka „Avatud tarne müügingimused gaasi vabatarbijale“ on oma olemuselt tüüptingimused ehk tingimused, mis on eelnevalt EG poolt ühepoolselt välja töötatud tüüplepingutes kasutamiseks. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 38 sätestab, et kui tüüptingimus on sisult vastuolus lepingupoolte poolt eraldi kokku lepitud tingimusega, kehtib eraldi kokku lepitud tingimus. EG maagaasi müügingimuste punkt 1.4 ja „Avatud tarne müügingimused gaasi vabatarbijale“ punkt 9.4 üksnes kordavad VÕS §-s 38 sätestatud reeglit. Nende tingimuste mõte ei ole seega võimaldada mingite „kurjade plaanide“ teostamist, millele viitab EE, sest sama reegel (lepingus kokkulepitu prevaleerib tüüptingimuste üle) kehtiks otse seaduse alusel isegi juhul, kui vastavat reeglit EG enda lepingutingimustes ei oleks. Ka EE enda maagaasi müügilepingu tüüptingimustes sisaldub

säte, et vastuolu korral tüüptingimuste ja lepingu vahel lähtuvad pooled lepingus sätestatust.¹

Samuti ei tulene MGS-st ega ühestki teisest seadusest EG-le keeldu põhjendatud juhtudel kalduda kõrvale avalikustatud gaasi müügitingimustest või müügihinna kujunemise põhimõtetest sätestatust. Seda seisukohta toetab fakt, et isegi võrguettevõtjatel, kes on loomulikud monopolid ning keda pole võimalik valida ega vahetada, on MGS § 23¹ lg 5 kohaselt õigus kokkuleppel tarbijaga tüüptingimustest kõrvale kalduda.

Maagaasi müügitingimustes on sätestatud peamised lepingu tingimused tüüpjuhtumite puhuks ning EG järgib nendes sätestatud tingimusi lepingute sõlmimisel. Kuna müügitingimustes pole otstarbekas reguleerida kõiki müügiga seonduvaid detaile, mis võivad erineda sõltuvalt tarbija (vabatarbija, kodutarbija) või tarne (avatud, määratud) liigist, on EG maagaasi müügitingimusi konkretiseerinud maagaasi müügilepingu tüüptingimustes kodutarbijale ning maagaasi müügilepingu tingimustes vabatarbijale, mis on samuti kõigile kättesaadavad EG veebilehelt.²

EG kinnitas, et ei ole sõlminud lepinguid, mille tingimused oleks vastuolus EG veebilehel avaldatud müügitingimustega. EG ei väida, et kõikide vabatarbijate lepingud oleksid omavahel täiesti identsed. Põhjendatud juhtudel võib olla vajalik lepingu detaile reguleerida teistsuguselt selleks, et võtta arvesse näiteks kliendi eripärasid. Kõige olulisemad lepingu tingimused (nt müügihinna kujunemine ja allahindluse rakendamine) on aga kõigil vabatarbijatest klientidel ühetaolised ning oluliste tingimuste osas erinevused puuduvad.

3.2.3. Maagaasi müügilepingute sõlmimine

EG selgitas, et peab gaasi vabatarbijatega läbirääkimisi maagaasi müügilepingute sõlmimiseks ning sõlmib lepinguid võrdsetel alustel ning kooskõlas MGS-s, konkurentsiseaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetega. EG lepingute tähtaeg on ühe kalendriaasta põhine. See tähendab, et kui leping sõlmitakse näiteks jaanuaris, siis kehtib leping kuni sama kalendriaasta lõpuni ning kui näiteks juunis, siis samuti sama kalendriaasta lõpuni. Uue kalendriaasta lepingu projekti saadab EG klientidele mitte hiljem kui novembris. Pärast lepingu projekti edastamist võivad järgneda läbirääkimised, kui klient seda soovib. Läbirääkimiste käigus võivad reeglina muutuda üksnes lepingu detailid.

EG kinnitas, et kohtleb kõiki vabatarbijaid lepingute sõlmimisel võrdselt, sh võimaldab EG sõlmida lepinguid samadel alustel, pikkusega/tähtaegadega ning tingimustel. Näiteks on lepingu tähtaeg kõigil vabatarbijatel ühesugune.

EG ei nõustu EE väitega justkui oleks EG keeldunud EE-ga lepingu sõlmimisest. EG esitas kõigile vabatarbijatele, sh EE-le lepingu projekti novembris 2012. EE-le esitas EG lepingu projekti allkirjastamiseks 16.11.2012. Lepingu allkirjastamine EE-ga venis EE-st tulenevalt põhjustel, kes ei olnud nõus lepingu projekti tingimustega, mida EG kohaldab ka

---

¹ https://www.energia.ee/-/doc/10187/pdf/services/ee_gaasi_myygitingimused_kodukliendile.pdf, punkt 1.2.

² <http://www.gaas.ee/kliendile/muugitingimused/>

teiste gaasi edasimüüjate suhtes. Läbirääkimiste käigus nõudsid EE esindajad, et EG peab rakendama nende suhtes eritingimusi ja esitasid ähvardusi, et juhul kui eritingimusi ei rakendata, siis kasutab EE sunnivahendina Konkurentsiametit. Kõik eelnev tingis ka läbirääkimiste pikenemise ja sellest tulenevalt lepingu sõlmimise alles 31.12.2012.

3.3. Konkurentsiameti täiendavad küsimused AS-le Eesti Gaas

Konkurentsiamet küsis seisukoha kujundamiseks 02.07.2013 EG-lt täiendavalt koopiad 2012. ja 2013. a kehtinud maagaasi ostu-müügilepingutest, mis olid sõlmitud 20 suurema tarbimismahuga vabatarbijaga (sh nii edasimüüjad kui lõpptarbijad), ühes kõikide lisadega. Lisaks lepingute koopiatele küsis Konkurentsiamet välja ka nimetatud vabatarbijatele esitatud arved, millest nähtuksid kõik EG poolt nimetatud vabatarbijatele maagaasi müügil 2012. ja 2013. a rakendatud allahindlused. Täiendavalt küsis Konkurentsiamet selgitusi selle kohta, millal EG saab tavaliselt teada asjaoludest, mis võimaldavad rakendada vabatarbijatele maagaasi müügil allahindlusi ning mis hetkel ja kuidas EG oma vabatarbijatest kliente allahindluste rakendamisest teavitab.

EG vastas Konkurentsiametile 15.07.2013 kirjaga. EG poolt esitatud lepingute hulgas olid nii edasimüüjate kui ka lõpptarbijatega sõlmitud lepingud. Lepingud maagaasi müügiks 2013. aastal olid 14 juhul sõlmitud 2012. a novembri teises pooles ning 6 juhul 2012. a detsembris, kusjuures kõik lepingud on sõlmitud aastaseks perioodiks, so 01.01.2013 – 31.12.2013. Kokkulepet erakorralise allahindluse kohaldamise ja selle suuruse kohta lepingud ei sisaldanud (nelja kliendiga, sh EE-ga, aastatel 2008 ja 2009 sõlmitud lepingutes sisaldus EG poolt 26.06.2013 kirjas viidatud punkt, mille kohaselt „Juhul, kui Müüjal õnnestub importida täiendavaid gaasikoguseid võib Müüja teha soodustusi võrreldes punktis 5.1 kokkulepitud hinnast“).

EG poolt vabatarbijatele esitatud arvete koopiatest nähtus, et EG on 2012. a rakendanud vabatarbijatele erakorralisi allahindlusi 2012. a ostetud maagaasi kogustele seitsmel korral järgmistes suurustes: märtsis 5%, juulis 5%, augustis 5%, oktoobris 10%, novembris 10%, detsembris 10% ja jaanuaris 2013. a 15%. Viidatud allahindlused olid kõigile Konkurentsiameti poolt analüüsitud klientidele 2012. aastal protsendina võrdsed. Vabatarbijate poolt 2013. a ostetud maagaasi kogustele EG poolt erakorraliste allahindluste rakendamist EG esitatud teabest ei nähtunud.

EG selgitas 15.07.2013 kirjas, et planeerib maagaasi müüki tulenevalt kinnitatud äriplaani ja kehtivatest seadustest. Maagaasi müügilepingud sõlmitakse lähtuvalt eeltoodust ja gaasi imporditingimustest. EG märkis, et jälgib igakuiselt äriplaani täitmise kujunemist nii müüdava gaasi mahu kui müügmarginaali osas. Samuti hindab EG jooksvalt ka oodatavaid muutusi tulevikus. Tulenevalt tarbijate käitumisest ja olukorrast kütuse- ja energiaturul võib äriplan ja selle tegelik täitmine lahkned, seega ei saa allahindlusi planeerida. Erinevatel aastatel on allahindluse võimalikkus selgunud erinevalt ning allahindlustest teavitab EG oma kliente väljastatud kuarvetega.

Lisaks märkis EG, et EE kaebuses viidatud Riigikogu majanduskomisjoni protokollist³ nähtub, et seadusandja eesmärk on MGS §-ga 9¹ kaitsta maagaasi lõpptarbijat, kellel pole tehniliselt võimalik teisi kütuseid kiirelt kasutama hakata, kui EG peaks muutma müügihinda. Seega ei ole MGS § 9¹ eesmärk üldse kaitsta ja reguleerida suhteid EE taolise maagaasi edasimüüjaga, kes ostab gaasi üksnes selle edasi müümise eesmärgil ning kes ise gaasi ei tarbi. EE ei ole MGS tähenduses üldse käsitletav tarbijana, sest EE ei osta võrgu kaudu jaotatavat gaasi oma tarbeks (MGS § 2 p 8). Sellest tulenevalt ei saa EG olla EE suhtes rikkunud MGS §-st 9¹ tulenevaid kohustusi.

19.07.2013 saatis Konkurentsiamet EG-le taotluses täiendava teabe saamiseks, milles palus EG-l esitada koopiad EG 2012. ja 2013. a äriplaanidest ning EG kalkulatsioonidest, mille alusel EG pidas võimalikuks rakendada 2012. a vabatarbijatele erakorralisi allahindlusi. Samuti palus Konkurentsiamet selgitusi selle kohta, miks EG ei ole 2013. a rakendanud vabatarbijatele erakorralisi allhindlusi.

16.08.2013 esitas EG Konkurentsiametile vastuse, milles esitas lisaks äriplaanidele ka kalkulatsiooni 2012. a allahindluste rakendamise osas. Kalkulatsioonist nähtus iga kuu kaupa, millistes konkreetsetes tegurites toimusid muutused 2012. a tegelikes andmetes võrrelduna varasema prognoosiga. EG selgitas, et rakendas allahindluseid seoses EG poolt 2011. a mahutisse ostetud gaasi, mis võeti kasutusele 2012. a, ja 2012. a lepingu alusel Gazpromilt igakuiselt ostetava gaasikoguse hindade erinevuse tõttu.

EG selgitas, et ta ei ole 2013. a allahindlusi kohaldanud, kuna 2013. a majandustulemused ei ole osutunud erinevaks 2013. a äriplaanis prognoositust, mis tingiks vajaduse allahindluste rakendamiseks.

Ühtlasi märkis EG, et kuigi praktikas on kõik vabatarbijatest EG kliendid iseenesest teadlikud allahindluste rakendamise võimalusest, on EG vajaduse korral valmis koostöös Konkurentsiametiga täiendavalt hindama, kas ja millises vormis tuleks vabatarbijatele allahindluste võimaluste ja põhimõtete kohta informatsiooni anda.

3.4. Eesti Energia AS-i vastuväited AS-i Eesti Gaas seisukohtadele

Konkurentsiamet edastas menetluse käigus selgunud EG seisukohad 30.08.2013 EE-le, küsides EE võimalikke kommentaare ning vastuväiteid. Konkurentsiametile 10.09.2013 saabunud vastuses andis EE teada järgmist.

3.4.1. Erakorraliste allahindluste kohaldamine

EE kirjeldas, et pidas EG-ga 2012. a teisel poolel nelja kuu vältel ostu-müügilepingu sõlmimise alaseid läbirääkimisi, mille üheks kõige olulisemaks elemendiks EE jaoks oli EG poolt kohaldatavate gaasi müügihinna allahindluste meetodika selgitamine ja selle läbipaistvuse saavutamine. EE avaldas kahtlust, kas EG on käitunud oma klientidega õiguspäraselt ning kohelnud neid allahindluse pakkumisel võrdselt. EE märkis, et tal

---

³ http://www.riigikogu.ee/?op=emsplain2&content_type=text/html&page=mgetdoc&itemid=070190010

puuduvad võimalused kontrollida, mil viisil EG tegelikult kõikide vabatarbijate suhtes allahindlusi rakendab. EE leidis, et antud juhul on EG õiguspärase käitumise tagamise parimaks viisiks gaasi müügihinna allahindluste kohaldamise põhimõtete maksimaalne avalikustamine. Lisaks oli EE veendunud, et vabatarbijad lähtuvad uute gaasi müügilepingute sõlmimise alaste otsuste tegemisel EG poolt väljastatud arvetel äramärgitud gaasi tegelikest müügihindadest (mis sisaldavad allahindluseid), mitte EG-ga sõlmitud gaasi müügilepingutes sätestatud valemipõhistest gaasi müügihindadest (mis allahindluseid ei sisalda).

Kaitsmaks antud olukorras enda konkurentsipositsiooni tegi EE EG-le korduvalt ettepanekuid⁴ sätestada EE ja EG vahel sõlmitavas gaasi ostu-müügilepingus nn võrdse kohtlemise põhimõte⁵. EG keeldus sellest korduvalt, kusjuures EG ei motiveerinud kordagi enda keeldumist sooviga „täiendada allahindluse rakendamise õiguse sätte sõnastust“⁶, vaid viitas⁷, et nende klientide võrdse kohtlemise tagavad MGS alusel ja EG juhatuse poolt kinnitatud maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted. EG poolt esitatud väite osas nagu oleksid kõik vabatarbijatest EG kliendid igal juhul olnud teadlikud sellest, et EG rakendab praktikas allahindluseid, märkis EE, et see võib olla küll tõene, kuid see ei saa vabastada EG-d MGS-i § 9¹ lõigetes 1 ja 2 sätestatud gaasi müügihinna kujunemise põhimõtete avalikustamise, nende põhimõtete läbipaistvuse tagamise ja võrdse kohaldamise kohustusest.

EE rõhutas, et tingituna asjaolust, et EG juhatuse poolt kinnitatud maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted ei sisalda mitte mingisuguseid viiteid EG poolt kohaldatavatele gaasi müügihinna allahindlustele ja nende kohaldamise põhimõtetele (nt seda, et EG rakendab allahindlusi ühetaoliselt kõigi vabatarbijate ja vabatarbijate gruppide suhtes), ei olnud EE-l võimalik vabatarbijatega peetud gaasi ostu-müügilepingute läbirääkimistel usutavalt enda potentsiaalseid kliente veenda selles, et kõik EG poolt kohaldatud gaasi müügihinna allahindlused saavad kohaldatud ka EE tulevaste klientide suhtes, mistõttu potentsiaalsed kliendid loobusid EE-ga lepingute sõlmimisest. Seega kahjustas EG otseselt ja oluliselt EE konkurentsipositsiooni Eesti gaasiturul.

Lähtudes eeltoodust tegi EE ettepaneku, et EG avaldaks oma veebilehel maagaasi müügitingimustes ja müügihinna kujunemise põhimõtetes, millest tulenevalt EG allahindlusi rakendab ning kuidas kujuneb allahindluste suurus, millest lähtudes EG allahindluseid ajastab ja kuidas sellest kliente teavitab ning kinnituse, et EG kohaldab gaasi müügihinna allahindluseid kõigi enda klientidest vabatarbijate suhtes ühetaoliselt (st võrreldava koguse gaasi ostjatele rakendatakse ühesugust allahindlust).

3.4.2. Lepingutingimuste prevaleerimine

EE märkis, et on teadlik VÕS § 38 sisust, kuid leidis, et nimetatud säte pole EE kaebuse lahendamise seisukohalt asjassepuutuv. VÕS § 38 on oma olemuselt tõlgendamisreegel,

---

⁴ Viimati aprillis 2013, kui EE rääkis EG-ga läbi Eleringile kuuluva Kiisa avariielektrijaama gaasitarneid.

⁵ St EG poolt EE-le ja selle klientidele tarnitava gaasi hind müügiperioodil ei tohi ületada EG poolt teistele võrreldava koguse gaasi ostjatele EG poolt rakendatavat hinda vastaval müügiperioodil.

⁶ EG poolt Konkurentsiametile 26.06.2013 saadetud kirjas esitatud väide (NB! EG ei ole EE-ga peetud kõnelustel ega kirjavahetuses (sh e-mailide vahetus) sellist väidet kordagi kasutanud).

⁷ EG 03.05.2013 kiri EE-le, mis oli lisatud EE 05.06.2013 Konkurentsiametile saadetud kaebusele.

mis määrab ära, milline tingimus jääb lepingus kehtima. VÕS § 38 järgi on poolte vaheline individuaalkokkulepe ülimuslik tüüptingimuste ees. Samas on EG kohustatud turgu valitseva gaasiettevõtjana lähtuma müügingimuste väljatöötamisel ja müügihinna kujundamisel võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest ning turu seisukohast oluliste tingimuste reguleerimine individuaalkokkuleppes on vastuolus läbipaistvuse põhimõtte järgimise kohustusega.

EE märkis, et VÕS § 38 eesmärgiks on kaitsta individuaalkokkuleppe kehtivust ning piirata võimalust muuta individuaalkokkulepet ühepoolset muudetavate tüüptingimustega. Individuaalkokkulepetega ei ole juba sellise kokkuleppe (kokkulepe väga väheste isikute vahel, reeglina kahe lepingupoolte vahel) olemusest tulenevalt võimalik täita läbipaistvuse põhimõtte järgimise kohustust, kuna lepingupoolte kokkulepped on nähtavad ainult vastavatele lepingupooltele ja nende levitamine on piiratud konfidentsiaalsussätete kohaldamisega, koos leppetrahvi rakendumise võimalusega.

Praktika, mille kohaselt EG avaldab võimalikult üldised müügingimused ja jätab olulised küsimused poolte vahelise lepingu reguleerida, ei täida sisuliselt MGS-i § 9¹ lõikes 2 sätestatud läbipaistvuse põhimõtte järgimise kohustust. EG väidab enda kirjas Konkurentsiametile, et ta lähtub lepingute sõlmimisel ja täitmisel EG veebilehel avaldatud maagaasi müügingimustest ja müügihinna kujunemise põhimõtetest. EE ei ole veendunud EG esitatud väite tõesuses, sest nimetatud põhimõtted ei viita mitte mingil viisil EG poolt kohaldatavatele gaasi müügihinna allahindlustele. Seega ei pea EE sellist praktikat läbipaistvaks ega ole kindlustatud ka võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine.

Eelnevast lähtuvalt tegi EE ettepaneku, et EG selgitaks, millest lähtudes on EG moodustanud erinevad vabatarbijate grupid, kelle suhtes kohaldatakse diferentseeritud gaasi müügingimusi ja müügihindu ning avalikustama enda veebilehel erinevate müügingimustega (sh gaasi müügihind) vabatarbijate gruppide loetelu ning andma nimetatud erinevuste detailse kirjelduse.

3.4.3. Maagaasi müügilepingute sõlmimine

EE ei ole rahul olukorraga, kus EG väidab pidavat aastaringselt läbirääkimisi Gazpromiga gaasi impordilepingu hinnavalemi komponentide väärtuste üle, millele järgneb lühike periood, mil EG sõlmib gaasi müügilepinguid Eesti jaeturul (andmata võrguettevõtjatest sõltumatutele konkureerivatele jaemüüjatele sisulist võimalust lepingute sõlmimiseks vabatarbijatega).

EE rõhutas, et EG domineeriv positsioon Eesti gaasi jaeturul põhineb Gazpromiga sõlmitud gaasi impordilepingul ja võimalusel hoiustada enda gaasi Läti Incukalnsi gaasihoidlas, mis annab EG-le oluliselt juurde paindlikkust uute gaasi impordilepingute sõlmimisel ja enda klientide vajaduste rahuldamisel lühikese etteteatamise ajaga. EE märgib, et kirjeldatud positsioon ei ole tänasel päeval kättesaadav mitte ühelegi Eesti gaasi jaemüüjale peale EG ning et Incukalnsi gaasihoidla on kogu regiooni gaasiäri kõige olulisema väärtusloomega infrastruktuur.

[...]

EE kirjeldas, et möödunud aastal alustas EG uute müügilepingute projektide edastamisega vabatarbijatele novembri alguses. Samas kinnitas EG EE-le, et enne 28. novembrit pole müügilepingu sõlmimine EE-ga üldse võimalik, kuna alles sellel kuupäeval kinnitab EG nõukogu gaasi väljamüügi hinnad. Sellise praktikaga kõrvaldas EG konkureerivad jaemüüjad mitmeks nädalaks konkurentsist, kuna EG väljamüügi hinda ja tingimusi teadmata ei saanud teised jaemüüjad pakkumisi vabatarbijatele teha. Ajaks, mil EG-ga konkureerivad jaemüüjad jõudsid sõlmida EG-ga ostu-müügilepingud uueks lepinguperioodiks, oli EG paljude vabatarbijatega uueks aastaks lepingud juba ära sõlminud.

EE tegi ettepaneku, et EG informeeriks oma veebilehe kaudu avalikkust uue gaasi impordilepingu või impordilepingus sätestatud hinnavalemi komponentide väärtuste alaste läbirääkimiste lõppemisest Gazpromiga ega alustaks nimetatud läbirääkimiste pidamise perioodil Eesti vabatarbijatega uute gaasi ostu-müügilepingute alaseid läbirääkimisi (va need vabatarbijad, kes ei ole varasemalt Eesti gaasiturul osalenud). Samuti pakkus EE välja, et kui EG läbirääkimised Gazpromiga (või mõne teise gaasitarnijaga) peaksid venima pikemaks kehtivate ostu-müügilepingute tähtajast, kohustuks EG teenindama enda vabatarbijatest kliente (sh gaasi edasimüüjaid) viimati sõlmitud ostu-müügilepingute sätete kohaselt.

Täiendavalt juhtis EE Konkurentsiameti tähelepanu asjaolule, et kuna EG omas üheaegselt gaasi impordilepingut ja pidas Eesti vabatarbijatega läbirääkimisi gaasi ostu-müügilepingute tingimuste üle, pani EG toime konkurentsioiguse rikkumise, sest ainult EG sai vabatarbijatega läbirääkimistel kasutada impordilepingu läbirääkimistel teatavaks saanud informatsiooni, omades seega olulist konkurentsieelist võrreldes teiste jaemüüjatega. Seetõttu tegi EE Konkurentsiametile ettepaneku hinnata, kas EG poolt üheaegselt Gazpromiga peetud impordilepingu ja Eesti vabatarbijatega uueks müügiperioodiks peetud ostu-müügilepingute läbirääkimised on kvalifitseeritavad turgu valitsevas positsioonis oleva gaasiettevõtja ainukasutuses oleva informatsiooni kuritarvitamisega Eesti gaasi jaeturul. Samuti palus EE kaaluda, kas õiglase konkurentsi ja tarbijatele parima lahenduse tagamiseks tuleks piiriüleste gaasitarnelepingute sõlmimise ja rakendamise alane tegevus lahutada gaasi jaeturul tegutsevast ettevõttest.

EE leidis, et esitatud ettepanekute rakendamine praktikas võimaldaks oluliselt tõhustada konkurentsi Eesti gaasi jaeturul ja survestada EG seniseid gaasimüügi marginaale. Viimane omakorda võimaldaks Eesti tarbijatel säästa rahalisi vahendeid gaasiarvete tasumisel.

3.5. Maagaasi vabatarbijate poolt antud seletused

Konkurentsiamet võttis menetluse raames seletused kahelt EE poolt välja toodud ning ühelt iseseisvalt Konkurentsiametisse pöördunud EG vabatarbijalt, kelle seletustest ilmes kokkuvõtvalt järgnev.

Seletusi andnud vabatarbijad on EG pikaajalised kliendid, kellel on varasemalt sõlmitud leping maagaasi ostuks ning kes ostavad maagaasi enda tarbeks (kolmandatele isikutele ükski seletusi andnud vabatarbija gaasi ei müünud).

Järgmiseks lepinguperioodiks on vabatarbijad alustanud EG-ga läbirääkimiste protsessi enamasti septembris-oktoobris ning tavapäraselt sõlmiti nendega leping novembrikuu jooksul. Lepingute sõlmimise protsessi pidasid kõik vabatarbijad võrdlemisi kiireks. Seletusi andnud vabatarbijate poolt Konkurentsiametile esitatud EG-ga sõlmitud maagaasi müügilepingute koopiade kohaselt pikendati varasemat lepingut lisaga, milles korrigeeriti maagaasi ostuvalemit ning pikendati tähtaega aastaseks perioodiks.

Samas tunnistasid vabatarbijad, et peavad EG-ga lepinguläbirääkimistel maagaasi ostumüügi hinna kujunemise süsteemi keeruliseks, eriti kuna valem sisaldab muutuvaid komponente (nt valuutakursid, õli hind). Lisaks töid vabatarbijad välja, et neil on puudunud võrdlusmoment teistest pakkumistest. Üks vabatarbija eelistas saada oma kulude paremaks haldamiseks ja riskide vähendamiseks fikseeritud hinda, kuid EG viitas kõikide tarbijate võrdsele kohtlemisele ning seetõttu vaid valemipõhise hinna kasutamisele.

Kõik vabatarbijad pidasid oluliseks maagaasi ostu-müügilepingu sõlmimise hetkel allahindluse teada saamise võimalust, selle suurust ja saamise aega, kuid märkisid, et ei ole kunagi pidanud EG-ga läbirääkimisi allahindluste ega hindade üle. Vabatarbijad teadsid, et soodsam maagaasi hind on seotud tarbimiskogusega. Täiendavalt kinnitasid kõik vabatarbijad, et erakorralistest allahindlustest, mille puhul gaasi müügihind ei tulene hinnavalemi komponentide väärtuste muutumisest maailmaturul, lepingu sõlmimisel ei räägita.

Küsitletud vabatarbijad on käesoleva aastani ostnud maagaasi vaid EG-lt, samas märkisid nad, et keegi peale EG ei ole maagaasi müügiks ka pakkunud. EE sisenemisest turule gaasi müüjana olid teadlikud vaid kaks vabatarbijat, kuid kõik seletusi andnud vabatarbijad märkisid, et on valmis vastu võtma pakkumisi kõikidelt turuosalistelt ning kui EG-ga konkureeriva pakkuja hind on soodsam, siis ollakse valmis gaasi müüjat vahetama (kuna tegemist on gaasiga, mille kvaliteet on sama).

3.6. AS-i Eesti Gaas poolt maagaasi müügiga seotud tingimuste läbipaistvuse suurendamine

Kuivõrd EG oli oma 16.08.2013 kirjas avaldanud valmisolekut vajadusel koostöös Konkurentsiametiga hinnata, kas ja millises vormis tuleks vabatarbijatele allahindluste rakendamise võimaluste ja põhimõtete kohta informatsiooni anda, siis toimus Konkurentsiametis 11.09.2013 ameti esindajate ja EG juhatuse liikme vaheline kohtumine, mille raames arutati nimetatud küsimust. Viidatud kohtumisel avaldas EG juhatuse liige põhimõttelist valmisolekut täiendada EG maagaasi müügitingimusi ja maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid sätetega, mis muudaksid EG poolt allahindluste rakendamise läbipaistvamaks.

04.10.2013 esitas EG Konkurentsiametile EG maagaasi müügitingimuste ja maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtete projektid, millesse EG oli lisanud täiendavad punktid lähtuvalt 11.09.2013 kohtumisel arutatust. Täpsemalt pakkus EG välja järgmist:

- täiendada EG maagaasi müügitingimuste punkti 1.10 ja kehtestada see järgmises sõnastuses: *Leping sõlmitakse määratud tähtajaks, mis on reeglina arvestusaasta lõpuni kui Lepingus ei ole kokku lepitud teisiti. Müüja esitab Ostjale hiljemalt 40 päeva enne*

Lepingu kehtivusperioodi lõppu pakkumuse uue Lepingu sõlmimiseks, lisades pakkumusele uue Lepingu projekti. Müüja tagab, et gaasimüügitegevusluba omavatele gaasiettevõtjatele ei tehta pakkumust uue lepingu sõlmimiseks hiljem kui teistele tarbijatele.

- täiendada EG maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid punktiga 3.5. järgmises sõnastuses: *Juhul, kui Müüja rakendab kalendrikuus müügihinna valemi alusel ostetud gaasikogusele hinnasoodustusi, teavitab Müüja sellest kliente ette. Teavitus lisatakse reeglina eelnevale kuu arvele. Hinnasoodustust rakendatakse kuu müügihinna valemis kõigile vabatarbijatele ühetaoliselt.*

- täiendada EG maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid punktiga 3.5. järgmises sõnastuses: *Erandina võib poolte kokkuleppel Müüja müüa gaasi Ostjale lepingu kehtivuse perioodil fikseeritud hinnaga. Fikseeritud hinna kujundamisel võtab Müüja arvesse hinna fikseerimise kulud. Arvestades asjaoluga, et hinna fikseerimine toob Müüjale kaasa täiendavaid kulutusi, lepitakse Lepingus kokku hinna fikseerimise kulude hüvitamise kord Ostja poolt Lepingu ennetähtaegsel lõpetamisel.*

Eelkirjeldatud viisil täiendatud EG maagaasi müügitingimused ja EG maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted kinnitati EG juhatuse 14.10.2013 koosoleku protokolliga nr 11/13. EG maagaasi müügitingimused ja EG maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted on avaldatud EG veebilehel.

4. Õiguslik hinnang

4.1. Asjakohane õigus

Käesolevas haldusmenetluses analüüsis Konkurentsiamet EG praktikat maagaasi müügil erakorraliste allahindluste pakkumisel eesmärgiga hinnata, kas EG tegevus on selles osas piisavalt läbipaistev ning tagab maagaasi edasimüüjatele võimaluse konkureerida maagaasi müügil võrdsetel alustel teiste edasimüüjatega. Täiendavalt uuris Konkurentsiamet EG poolt maagaasi müügilepingute läbirääkimiste pidamise ja müügilepingute sõlmimise praktikat, kontrollimaks, kas EG tegevus müügilepingute sõlmimisel piirab maagaasi edasimüüjate võimalusi konkureerida EG-ga maagaasi jaemüügil klientide pärast.

MGS § 9¹ lõike 1 kohaselt peab turgu valitsev gaasiettevõtja avalikustama gaasi müügitingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt peab turgu valitsev gaasiettevõtja lähtuma gaasi müügitingimusi välja töötades ja müügihinda kujundades võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest.

Turgu valitseva ettevõtja tegevust reguleerib MGS-i kõrval üldseadusena ka konkurentsiseadus (KonkS). Riigikohus on konkurentsiseaduse kui üldseaduse ja valdkonnaspetsiifilise regulatsiooniga eriseaduse kohaldamist analüüsides asunud seisukohale, et üld- ja eriseaduse normide lahknevuse korral tuleb kohaldada eriseaduses

sätetatut ning eriseadusega reguleerimata küsimustes kuulub kohaldamisele konkurentsiseadus.⁸

Käesoleval juhul paneb MGS eriseadusena turgu valitsevale gaasiettevõtjale kohustuse lähtuda gaasi müügitingimusi välja töötades ja müügihinda kujundades võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest. EG poolt maagaasi müügil klientidele pakutavad allahindlused moodustavad osa maagaasi müügihinnast, mistõttu tuleb käesoleval juhul EG praktikat allahindluste rakendamisel analüüsida MGS-i kui eriseaduse alusel.

Käesolevas menetluses vaatluse all olevat teist küsimust, so EG poolt maagaasi müügiepingute läbirääkimiste pidamine ja müügiepingute sõlmimine, MGS ei reguleeri ning selles osas tuleb EG tegevust hinnata konkurentsiseaduse alusel.

4.2. AS-i Eesti Gaas positsioon

MGS § 9¹ lõikest 1 tulenevalt peetakse MGS-i raames turgu valitseva gaasiettevõtja all silmas turgu valitsevat ettevõtjat KonkS tähenduses.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit käesoleva seaduse tähenduses ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Eestisse imporditakse maagaasi üksnes Venemaalt. Peamine maagaasi Eestisse importija on EG. EG poolt viidatud AS Nitrofert impordib maagaasi üksnes enda tööstuse tarbeks ning maagaasi hulgimüügiga ei tegele.⁹ Seega puudub Eestis konkurents gaasi importijate vahel. Imporditud maagaasi müüb EG nii oma ülekandevõrguga ühendatud vabatarbijatele (so turuosaline, kes ei ole kodutarbija, MGS § 5 lg 1) kui ka edasimüügiks teistele gaasi võrguettevõtjatele. Kuna teised gaasi võrguettevõtjad ise maagaasi ei impordi, vaid müüvad edasi EG poolt imporditud maagaasi, siis puudub konkurents sisuliselt ka maagaasi hulgimüügi turul. Eeltoodust tulenevalt omab EG vastavalt KonkS § 13 lõikele 1 maagaasi Eestisse impordil ja hulgimüügil Eestis turgu valitsevat seisundit.

Asjaolu, et EG on sisuliselt ainuke maagaasi Eestisse importija, on kindlustanud EG positsiooni ka maagaasi impordile ja hulgimüügile järgneval maagaasi jaemüügi turul. 2012. a oli EG turuosa maagaasi jaemüügil 86,5%. Ülejäänud 13,5% jaeturul müüdavast gaasist ostsid 27 tegevusluba omavat gaasimüüjat EG-lt oma tarbijatele edasimüümiseks.¹⁰ Seega omab EG KonkS § 13 lg 1 kohaselt turgu valitsevat seisundit ka maagaasi jaemüügil Eestis.

---

⁸ Riigikohtu 18.12.2002 otsus asjas nr 3-3-1-66-02, p 21.

⁹ Konkurentsiameti aruanne Elektri- ja gaasiturust Eestis. Tallinn 2013, lk 59. Kättesaadav: <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=10836>.

¹⁰ Konkurentsiameti aruanne Elektri- ja gaasiturust Eestis. Tallinn 2013, lk 62. Kättesaadav: <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=10836>

4.3. Hinnang AS-i Eesti Gaas tegevusele

Vastavalt MGS § 5 lõikele 2 on gaasi vabatarbijal õigus osta gaasi võrgu tehniliste võimaluste piires igalt müüjalt. Kuigi gaasi müügi tegevusluba omavad peale EG Eestis mitmed ettevõtjad, on nende võimalused EG-ga maagaasi jaemüügil konkureerida piiratud tulenevalt asjaolust, et müüdav maagaas imporditakse ühe ettevõtja ehk EG poolt, kes ise tegeleb samuti maagaasi jaemüügiga. Kirjeldatud olukorda arvestades peab Konkurentsiamet oluliseks, et EG ei kasutaks ära oma turujõudu maagaasi impordil ja hulgemüügil selleks, et piirata konkurentsi elavnemist maagaasi jaemüügil. EE on oma 06.06.2013 kaebuses toonud välja erinevaid EG tegevust kirjeldavaid asjaolusid, mis EE arvates piiravad konkurentsi maagaasi jaemüügil. Alljärgnevalt esitab Konkurentsiamet oma seisukohad EE kaebuses viidatud asjaolude kohta.

4.3.1. Erakorraliste allahindluste kohaldamine

EE väitel pakub EG maagaasi müügil klientidele nn erakorralisi allahindluseid (st allahindluseid, mis ei tulene hinnavalemi komponentide väärtuste muutumisest maailmaturul), millele EG maagaasi müügitingimused ega müügihinna kujunemise põhimõtted ei viita. Samuti avaldas EE kahtlust, kas EG kohaldab erakorralisi allahindluseid kõigi enda klientide ja kliendigruppide suhtes ühetaoliselt.

Kontrollimaks, kas EG pakub maagaasi müügil erakorralisi allahindlusi kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega, küsis Konkurentsiamet EG-lt välja koopiad 2012. a ja 2013. a kehtinud maagaasi ostu-müügilepingutest, mis EG-l olid sõlmitud 20 suurema tarbimismahuga vabatarbijaga (sh nii edasimüüjad kui lõpptarbijad) ning nimetatud vabatarbijatele esitatud arvetest, millest nähtuksid kõik EG poolt nimetatud vabatarbijatele maagaasi müügil 2012. ja 2013. a rakendatud allahindlused. Samuti võttis Konkurentsiamet seletused mitmelt EG kliendilt, uurimaks, kas EG avaldab lepinguläbirääkimiste käigus klientidele teavet erakorraliste allahindluste saamise ja nende suuruse kohta.

EG poolt esitatud lepingutest ei nähtu, et EG oleks klientidega erakorraliste allahindluste kohaldamises ja nende suuruses kokku leppinud. Samuti ei kinnitanud ükski Konkurentsiameti poolt küsitatud EG klient seda, et erakorralised allahindlused oleksid lepinguläbirääkimistel jutuks.

EG esitatud arvetest nähtus, et EG on 2012. a rakendanud vabatarbijatele erakorralisi allahindlusi 2012. a ostetud maagaasi kogustele seitsmel korral järgmistes suurustes: märtsis 5%, juulis 5%, augustis 5%, oktoobris 10%, novembris 10%, detsembris 10% ja jaanuaris 2013. a 15%. Allahindluste rakendamisest EG kliente eraldi ei teavitatud, vaid allahindlused kajastusid kliendi poolt eelneval kalendrikuul ostetud maagaasi eest esitatud arve lisas. Seejuures nähtus arvete lisadest, et EG rakendas eelnimetatud allahindlusi 2012. a kõigile Konkurentsiameti poolt analüüsitud klientidele (sh EE-le) võrdse protsendina sõltumata kliendi ostumahust või muudest asjaoludest.

EG selgitas 26.06.2013 kirjas, et kohaldab erakorralisi allahindlusi MGS § 9¹ lõikest 3 tulenevate nõuete täitmiseks. MGS § 9¹ lõike 3 kohaselt peab EG müügihind

vabatarbijatele tagama vajalike tegevuskulude katmise, vajalikud investeeringud ja põhjendatud tulukuse. Selle eesmärgi saavutamiseks koostab EG igaks aastaks vastava äriplaani, milles prognoositakse aasta jooksul müüdava/ostetava gaasi kogus, tulud/kulud, põhjendatud tulukus ja muud kalendriaasta prognoositavad majandusnäitajad ning gaasihinda mõjutavad tegurid. Praktikas võivad EG äritulemused ja gaasihinda mõjutavad tegurid osutada erinevaks sellest, mida prognoositi aasta alguses koostatud äriplaanis. Seetõttu järgib EG kalendriaastapõhiselt jooksvalt tegelikke majandusnäitajaid ja nende vastavust/kõrvalekallet äriplaanis prognoositule ning kui tegelikud majandusnäitajad ja gaasihinda mõjutavad tegurid on prognoositust paremad, on EG rakendanud vabatarbijate suhtes allahindlusi, et anda saavutatud kokkuvõid edasi gaasi tarbijatele ja saavutada kooskõla äriplaaniga. Allahindlust rakendatakse vastavalt võimalustele, kui on selgunud, et kalendriaasta tegelikud majandusnäitajad on paremad äriplaanis prognoositust ning allahindluse suurus kujundatakse lähtuvalt vajadusest viia aasta majandusnäitajad kooskõlla MGS §-ga 9¹.

2013. a I poolaastal EG erakorralisi allahindlusi ei rakendanud. 16.08.2013 kirjas põhjendas EG seda asjaoluga, et 2013. a senised tegelikud äritulemused ei ole osutunud erinevaks 2013. a äriplaanis prognoositust, mis tingiks vajaduse allahindluste rakendamiseks.

Eeltoodust tulenevalt ei ole käesolevas haldusmenetluses ilmnunud tõendeid selle kohta, et EG oleks maagaasi müügil erakorraliste allahindluste rakendamisel rikkunud MGS § 9¹ lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet.

MGS § 9¹ lõike 2 kohaselt peab turgu valitsev gaasiettevõtja gaasi müügihinna kujundades lähtuma ka läbipaistvuse põhimõttest. Gaasiettevõtja poolt pakutavad allahindlused moodustavad ühe osa gaasi müügihinnast, mistõttu peab allahindluste rakendamine toimuma MGS § 9¹ lõikest 2 tulenevalt läbipaistval viisil selliselt, et gaasiettevõtja klientidel oleks selge teadmine allahindluste kohaldamise võimalusest. EG kodulehel avalikustatud maagaasi müügitingimused ega maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted ei sisaldanud viidet allahindluste rakendamise võimalusele. Samas märkis EG menetluse käigus, et kõik vabatarbijatest EG kliendid on igal juhul olnud teadlikud sellest, et EG rakendab praktikas allahindlusi, kuna EG on varasemalt kasutanud lepinguvorme, kus oli selgelt kirjas EG õigus rakendada vabatarbijate suhtes allahindlusi. Konkurentsiameti poolt küsitatud EG klientide seletustest siiski üheselt välja ei tulnud, et nad erakorraliste allahindluste rakendamisest teadlikud oleksid. Arvestades, et erakorralised allahindlused moodustavad osa EG poolt müüdava maagaasi hinnakujundusest, on Konkurentsiameti hinnangul kõige otstarbekam, kui allahindluste rakendamise võimalus on avalikustatud EG maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtetes. Seeläbi on kõigile EG vabatarbijatest klientidele (sh potentsiaalsetele klientidele ja edasimüüjatele) võrdselt avaldatud teave maagaasi müügil rakenduda võivate allahindluste kohta.

14.10.2013 kinnitas EG juhatus uued EG maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtted, mida EG on hinnakujunduse läbipaistvuse suurendamiseks täiendanud erakorralisi allahindlusi käsitleva punktiga 3.5. Viidatud punkt sätestab, et juhul, kui EG rakendab kalendrikuus müügihinna valemil alusel ostetud gaasikogusele hinnasoodustusi, teavitab EG sellest kliente ette, kusjuures teavitus lisatakse reeglina eelneva kuu arvele. Samuti sisaldab punkt 3.5. kinnitust, et hinnasoodustust rakendatakse kõigile vabatarbijatele

ühetaoliselt. Seega on EG praeguseks muutnud maagaasi müügil pakutavate allahindluste süsteemi läbipaistvamaks, mis parandab Konkurentsiameti hinnangul konkurentsiolekorda maagaasi jaemüügil. Eelkirjeldatud täienduse tulemusel on maagaasi edasimüüjal (nt EE-l) võimalik arvestada tarbijatele maagaasi müügiks hinnapakkumiste tegemisel sellega, et ta saab EG-lt maagaasi ostul samasuguseid allahindlusi, kui tarbijad EG-lt otse ostes.

EE nägi ühtlasi probleemi EG müügingimuste punktis 1.4, mille teine lause sätestab, et kui on vastuolu lepingu (so maagaasi ostu-müügileping) ja käesolevate tingimuste vahel, siis on aluseks leping. EE hinnangul on tegemist MGS-i mõtte ja eesmärgiga kokkusobimatu õigusliku skeemiga, mis motiveerib EG-d sõnastama enda gaasi müügingimused ja müügihinna kujunemise põhimõtted nii üldsõnaliselt, kui võimalik, mis jätaks talle võimalikult vabad käed müügilepingute läbirääkimisteks ja müügihinna erakorralisteks muudatusteks.

Konkurentsiamet märgib, et EG müügingimuste punkti 1.4. teise lause näol on sisuliselt tegemist VÕS §-s 38 sisalduva reegli kordamisega. VÕS § 38 sätestab, et kui tüüptingimus on sisult vastuolus lepingupoolte poolt eraldi kokku lepitud tingimusega, kehtib eraldi kokku lepitud tingimus. EE ei ole esitanud Konkurentsiametile mitte mingit konkreetsemat teavet, mis kinnitaks EE kahtlust, et EG sõlmib kõnealusele müügingimuste punktile tuginedes klientidega kokkuleppeid müügihinna erakorralisteks muudatusteks, samuti ei ole sellekohaseid tõendeid ilmnenud käesoleva menetluse käigus. Samas on EG menetluse kestel täiendanud oma maagaasi müügihinna kujunemise põhimõtteid punktiga 3.5., mis viitab selgelt allahindluste rakendamise võimalusele ning sisaldab ka kinnitust allahindluste ühetaolise rakendamise kohta kõigile vabatarbijatele. Täiendavalt on EG lisanud oma müügihinna kujunemise põhimõtetesse punkti 3.6., mis viitab fikseeritud hinnaga maagaasi ostu võimalusele ja tingimustele. Seega on EG oma müügingimuste kujunemise põhimõtetes selgelt välja toonud need olukorrad, kus maagaasi müügihind võib tavapärasest erinevaks osutada (so allahindlused, fikseeritud müügihind) ning seeläbi parandanud maagaasi müügihinna kujunemise läbipaistvust. Lisaks on Konkurentsiametil põhjendatud kahtluse korral alati võimalik kontrollida EG poolt erinevate klientide hinnastamise põhimõtete vastavust MGS-s ja KonkS-s sätestatud nõuetele. Seejuures rõhutab Konkurentsiamet ühtlasi, et EG kui turgu valitseva ettevõtja paindlikkus klientidega sõlmitavates lepingutes eritingimusi kokku leppida on iseenesest väga piiratud, arvestades MGS-i § 9¹ lõikes 2 ja KonkS § 16 punktis 3 sätestatud ebavõrdse kohtlemise keeldu.

4.3.2. Maagaasi müügilepingute sõlmimine

EE on oma kaebuses heitnud EG-le ette, et 2012. a peetud lepinguläbirääkimistel väitis EG, et ta ei saa kuni 28.11.2012 EE-ga ostu-müügilepingut sõlmida, kuna läbirääkimised Gazpromiga veel kestavad, samal ajal tegi aga EG väidetavalt paljudele vabatarbijatele järgmiseks kalendriaastaks ostu-müügilepingu pakkumisi ning sõlmis nendega ostu-müügilepinguid. EE-l õnnestus EG-ga gaasi ostu-müügilepingu allkirjastamiseni jõuda 31.12.2012, st ajaks mil ostu-müügilepingud 2013. aastaks olid enamuses vabatarbijatel juba sõlmitud. EG esitas Konkurentsiametile e-kirja, mille kohaselt saatis EG müügijuht 16.11.2012 EE-le maagaasi ostu-müügilepingu koos lisaga maagaasi müügiks 2013. aastal ning EG väitel viibis lepingu allkirjastamine EE-st tulenevalt põhjustel, kes ei olnud nõus lepingu projekti tingimustega, mida EG kohaldab ka teiste gaasi edasimüüjate suhtes.

Konks § 16 kohaselt on keelatud ühe või mitme ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul. Vastavalt Konks §16 punktile 6 võib turgu valitseva seisundi kuritarvitamine seisneda muuhulgas põhjendamatus keeldumises kauba müümisest, millega võib muuhulgas tegu olla juhul, kui turgu valitsev ettevõtja põhjendamatult viivitab kauba müügiks kättesaadavaks tegemisega.

Konkurentsiamet nõustub, et edasimüüjatel on maagaasi jaemüügil keeruline EG-ga konkureerida, kui EG esitab edasimüüjatele uueks perioodiks lepingupakkumused pärast seda, kui EG on juba ise otse klientidega lepingud sõlminud. Samas ei pea Konkurentsiamet käesoleval juhul eesmärgipäraseks uurida edasi, mis põhjustel jõuti EE ja EG vahelise lepingu allkirjastamiseni alles 31.12.2012, arvestades, et EG on menetluse kestel täiendanud oma maagaasi müügingimuste punkti 1.10. lepingu sõlmimiseks pakkumuste esitamise regulatsiooniga. Vastava täienduse kohaselt esitab EG ostjale hiljemalt 40 päeva enne lepingu kehtivusperioodi lõppu pakkumuse uue lepingu sõlmimiseks, lisades pakkumusele uue lepingu projekti. Seejuures tagab EG, et gaasimüügi tegevusluba omavatele gaasiettevõtjatele ei tehta pakkumust uue lepingu sõlmimiseks hiljem kui teistele tarbijatele. Olukorras, kus EG lepingud on sõlmitud reeglina arvestusaasta lõpuni, tähendab see, et EG peab tegema kõikidele ostjatele pakkumused uute lepingute sõlmimiseks hiljemalt 21. novembriks. 40 päeva tingimuse seadmine on seotud asjaoluga, et VÕS § 234 lõigetest 1 ja 2 tulenevalt loetakse gaasi ühendusvõrgu kaudu varustamise leping, mis on sõlmitud tähtajalisena, pikenenuks samaks tähtajaks ja samadel tingimustel, kui vähemalt üks kuu enne lepingu kehtivusaja lõppu ei teata kumbki lepingupool teisele oma teistsugusest tahtest. 40 päeva enne lepingu kehtivusperioodi lõppu on tagumine aeg, mil EG peab ostjatele pakkumused uue lepingu sõlmimiseks esitama. Siinkohal rõhutab Konkurentsiamet, et juhul, kui EG-l kujuneb teadmine järgmiseks lepinguperioodiks saadaolevate tingimuste kohta varem, tuleb ka vastavad pakkumused esitada varem, mitte põhjendamatult oodata pakkumuste esitamisega viimase hetkeni. Seejuures peab igal juhul olema tagatud, et edasimüüjatele ei tehta pakkumust hiljem kui teistele tarbijatele. Konkurentsiameti hinnangul loob eelkirjeldatud täiendus edasimüüjatele võimaluse esitada tarbijatele omapoolseid pakkumusi lepingu sõlmimiseks samal ajal kui tarbijad hindavad EG esitatud pakkumust, võimaldades seeläbi tarbijatel realselt kaaluda konkureerivate pakkumiste vahel.

Konkurentsiametile 10.09.2013 saadetud kirjas palus EE Konkurentsiametil täiendavalt hinnata, kas EG poolt üheaegselt Gazpromiga peetud impordilepingu ja Eesti vabatarbijatega uueks müügi perioodiks peetud ostu-müügilepingute läbirääkimised on kvalifitseeritavad turgu valitsevas positsioonis oleva gaasiettevõtja ainukasutuses oleva informatsiooni kuritarvitamisena Eesti gaasi jaeturul ning kaaluda, kas õiglase konkurentsi ja tarbijatele parima lahenduse tagamiseks tuleks piiriüleste gaasitarnelepingute sõlmimise ja rakendamise alane tegevus lahutada gaasi jaeturul tegutsevast ettevõttest. Esimesena nimetatud küsimuse osas märgib Konkurentsiamet, et vastava asjaolu kontrollimine haldusmenetluse raames oleks perspektiivitu, kuna tegemist on minevikus (2012. a sügisel) aset leidnud tegevusega, mida ei saa haldusmenetluse tulemusel kõrvaldada. Lisaks on EG praeguseks täiendanud oma müügingimuste punkti 1.10. regulatsiooniga, mille kohaselt EG on võtnud endale kohustuse tagada, et gaasimüügi tegevusluba omav gaasiettevõtja ei saa EG-lt uueks lepingu perioodiks pakkumust hiljem kui teised tarbijad. Teise küsimuse osas (tegevuste lahutamine) märgib Konkurentsiamet, et tegemist on poliitilise küsimusega, mille üle otsustamine ei kuulu Konkurentsiameti pädevusse.

5. Haldusmenetluse lõpetamine

Konkurentsiameti hinnangul on EG läbi oma müügitingimuste ja maagaasi hinna kujunemise põhimõtete täiendamise allahindluste rakendamist ja lepingu sõlmimist puudutavate sätetega muutnud oma tegevuse hinnakujunduse osas läbipaistvamaks ning loonud maagaasi edasimüüjatele varasemaga võrreldes paremad tingimused EG-ga maagaasi jaemüügil konkureerimiseks. Sellega on EG Konkurentsiameti arvates sisuliselt lahendanud EE poolt 06.06.2013 kaebuses tõstatatud probleemid, mistõttu puudub vajadus käesoleva menetluse jätkamiseks.

Vastavalt MGS § 39¹ lõikele 2 vaatab Konkurentsiamet turuosalise tegevuse või tegevusetuse peale, mis on vastuolus käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga, teise turuosalise poolt esitatud kaebuse läbi ja teeb selle kohta otsuse kaebuse saamisest alates 30 päeva jooksul.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes MGS § 39¹ lõikest 2,

otsustan

lõpetada Eesti Energia AS-i 06.06.2013 kaebuse alusel AS-i Eesti Gaas suhtes alustatud haldusmenetlus.

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Ärakiri on Konkurentsiameti 18.10.2013 otsuse nr 7.3-3/13-013 originaaliga samane.
Ärakirjas on ärisaladuseks loetud teabe asemel kasutatud tähist [...].

05.11.2013

Kairi Kaasik-Aaslav, Konkurentsiameti konkurentsitenistuse järelevalveosakonna peaspetsialist